

<p>Gong Meng Gong Mengzi řekl Mozimu: „Gentleman by měl držet své paže na prsou v čekání. Bude hovořit, když je tázán; nebude hovořit, když není tázán. Je jako zvon: když se do něj udeří, zní, když se do něj neudeří, nevydává zvuk.“ Mozi pravil: Tato idea zahrnuje tři fáze, z nichž znáš pouze jednu; takže nerozumíš tomu, o čem mluvíš. V případě vládce, jež se ve státě dopouští násilí, jít a varovat jej bude zváno drzostí, a jít a nabídnout varování skrz ty v jeho okolí bude zváno zasahováním do poradenství. Zde gentleman otálí (promluvit). Pokud se vládce ve svém řízení setkává s nějakými obtížemi ve státu, gentleman musí dát varování. V takových případech, ačkoliv není dotázán, měl by dát radu. Opět, pokud by se pán chystal na nějaký nespravedlivý, nezvyklý počín; a pokud by disponoval chytrými vojenskými plány, chystal se zaútočit na nevinné státy s vidinou zvětšení svého teritoria, vybírání daní a získáváním bohatství; a pokud by se při tom</p>	<p>setkával s ponížením, neboť to není prospěšné ani vítězi ani poraženému – a tudíž škodlivé oběma – v takovém případě musí gentleman nabídnout radu, ačkoliv o ni není žádán. Navíc, podle toho, co jsi pravil, gentleman má složit své ruce na prsa a čekat. Bude hovořit, když bude tázán; nebude hovořit, když nebude tázán. Je jako zvon: když je udeřen, zazní, když není udeřen, nevydá zvuk. Nyní k tobě nikdo nemluvil a přesto hovoříš. Je to tím, co nazýváš vydávání zvuku aniž je udeřeno? Je to tím, co nazýváš negentlemanstvím? Gong Mengzi řekl Mozimu: „Jak je možné, aby lidé ignorovali, co je opravdu dobré? Například, když schopný věštec zůstane doma a nepůjde do světa bude mít hojnost obilí; když krásná panna zůstane doma a nepůjde do světa, budou lidé soutěžit o to, aby ji získali. Na druhou stranu, kdyby vyšla, aby se prodala, nikdo by si ji nevzal. Nyní jdeš kolem a snažíš se</p>	<p>všechny přesvědčit, nač všechen ten povyk?“ Mozi pravil: „V současném světě chaosu je těch, kdo hledají krásné panny, mnoho. Takže, ačkoliv zůstávají doma, většina lidí by si je vzala. Ale těch, kdo hledají dobro, je málo. Bez inteligentního přesvědčování nebudou lidé rozumět. Navíc, představ si, že jsou tu dva lidé dobří v předvídání. Jeden cestuje, aby lidem předpověděl budoucnost a druhý zůstává doma a nejde do světa. Který z těchto dvou bude mít více obilí?“ Gong Mengzi řekl, že ten, kdo cestuje a předvídá lidem budoucnost bude mít více obilí. Mozi řekl: „Tak s velkolepostí a spravedlností ten, kdo cestuje kolem a pobízí lidi má také více zásluh. Proč bychom tedy neměli cestovat a pobízet lidi?“ Gong Mengzi, oděn v ceremoniální čapce, nesouc desky úředníků a v plášti učeného přišel za Mozim a zeptal se: „Obléká se gentleman do příhodného oděvu, než jedná? Nebo se nejprve věnuje práci a pak rozmýšlí nad svým oděvem?“</p>
---	--	--

Mozi pravil: „Skutky nezávisí na oblečení.“
Gong Mengzi se zeptal jak je možné to vědět.
Mozi odpověděl: „Dříve vládnul svému státu pán Huan z Qi, který nosil vysokou čapku a široký opasek se zlatým mečem a dřevěným štítem. A jeho stát se stal spořádaným. Pán Wen z Jinu, který nosil oděv z hrubé tkaniny, s mečem za opaskem, vládnul svému státu. A jeho stát se stal spořádaným. Pán Zhuang z Chu, který nosil nevkusnou čapku se střípцем a červené roucho a velký talár, vládnul svému státu. A jeho stát se stal spořádaným. Pán Gou Jian z Yue měl nakrátko střižené vlasy, jeho tělo bylo potetované a on vládnul svému státu, a jeho stát se stal spořádaným. Tedy, tito čtyři páni se lišili zjevem, ale shodovali se ve skutcích. Proto tedy vím, že skutky nezávisí na zjevu.“
Gong Mengzi řekl: „To je dobře. Slyšel jsem, že je nešťastné udržovat dobrotu v temnotě. Dovol mi tedy odejít a odložit své desky a vyměnit čapku a přijít tě opět navštívit. Je to v pořádku?“

Mozi pravil: „Prosím přednes svoji záležitost. Pokud musíš odložit desky a vyměnit si čapku, než se se mnou setkáš, pak skutek závisí na zjevu.“
Gong Mengzi řekl: Gentleman musí být starodávný v oděvu a v řeči, než se může stát velkolepým.“
Mozi pravil: Za dávných časů byl ministr Fei Zhong císaře Zhoua ze Shangu postrachem světa. Zatímco baron Ji a baron Wei byli mudrcové světa. Všichni tito hovořili stejným dialektem, avšak ti druzí byli velkolepí, zatímco ten první byl zvrácený. Vévoda Dan ze Zhou byl mudrcem světa a strýc Guan zlosynem světa. A tito nosili stejný šat, zatímco ten první byl velkolepý a ten druhý zvrácený. Tedy, ctnost zjevně nezávisí na starodávnosti ošacení a řeči. Navíc, následuješ pouze Zhoua a nikoliv Xia. Tvá starodávnost nejde dostatečně nazpět.“
Gong Mengzi řekl Mozimu: „Za dávných časů, když se udělovaly úřady, mudrci-králové korunovali nejmoudřejší

jako císaře, a ustanovili ostatní jako ministry a úředníky. Konfucius měl rozsáhlou znalost poezie a historie, jasně porozumění ceremoniím a hudbě, a důvěrný vhled do mnoha věcí. Pokud se přihodilo, že byl Konfucius mudrcem-králem, proč by se neměl učinit císařem?“
Mozi pravil: „Moudrý člověk byl měl ctít Nebe a uctívat duchy, milovat lidi a být hospodárný ve výdajích. Kombinací těchto získáme moudrost. Ty tedy říkáš, že Konfucius měl rozsáhlou znalost poezie a historie, jasně porozumění ceremoniím a hudbě, a důvěrný vhled do mnoha věcí. Proto se domníváš, že by měl být císařem. To je jako odhadování bohatství člověka počítáním zářezů.“
Gong Mengzi řekl: „Chudoba či bohatství, stáří či předčasná smrt jsou všechny stanoveny Nebem a nemohou být změněny.“
Opět, řekl: „Vznešený člověk se musí učit.“
Mozi pravil: „Držet se fatalismu a nabádat lidi k učení se je jako říkat jim, aby si zakryli vlasy a přesto jim sundávat čapku.“
Gong Mengzi řekl Mozimu: „Je tu pouze

spravedlnost
a nespravedlnost,
ale nic takového
jako příhodnost
či nepříhodnost.“
Mozi pravil:
„Dávni mudrci-králové
považovali duchy
a zjevení za inteligentní
a mající moc nad pohromami
a požehnáními.
Měli za to,
že je zde příhodnost
a nepříhodnost
a proto byla vláda
dobře vykonávána
a země byla zabezpečena.
Od Jie a Zhou níže
všichni považovali
zjevení a duchy
za neinteligentní
a nemající vládu
nad pohromami
a požehnáními. Měli za to,
že zde není příhodnost
ani nepříhodnost,
a proto se jejich vláda
stala neuspořádanou
a země byla v nebezpečí.
Proto, kniha
dávných králů „Jizi“ říká,
„Pýcha přináší pohromu.“
To znamená, že zlý skutek
bude potrestán
a dobrý skutek
bude odměněn.“
Mozi řekl Gong Mengzimu:
„Podle ceremonií
týkajících se
smrti vládce,
budou rodiče, žena,
a prvorozený syn
truchlit
po tři roky.
Za staršího strýce,
mladšího strýce,
staršího bratra,
mladšího bratra, jeden rok,
a bratrance
v rodině,

pět měsíců.
A za tetu,
sestru, strýce
z matčiny strany a synovce
ze sestřiny strany
bude truchlení
několik měsíců za každého
z nich. Mnozí také
užívají intervaly
mezi obdobími truchlení
ke čtení
Třech stovek básní,
podle rýmů,
aby je mohli zahrát
na strunné nástroje,
aby je mohli zpívat
a tančit na ně.
Kdyby měla být následována
tvoje rada,
kdy by se potom mohl
gentleman věnovat vládě
a prostý člověk práci?“
Gong Mengzi řekl:
„Když je země
v chaosu,
měla by být uspořádána;
když je uspořádána,
je možné věnovat se
ceremoniím a hudbě.
Když je země chudá,
je třeba věnovat se práci;
když je bohatá,
je možné věnovat se
ceremoniím a hudbě.“
Mozi pravil: „Země
může být spořádaná,
ale je to díky
dobré vládě,
že je spořádaná.
Jakmile
dobrá vláda
skončí,
zmizí také řád.
Země může být bohatá,
ale bohatá je díky tomu,
že se lidé
věnují práci.
Jakmile je
zanecháno práce,
bohatství také zmizí.

Proto, ačkoliv je
země spořádaná,
je nezbytné vybízet
k neutuchající
péči o činnosti.
Nyní říkáš, že když je
země spořádaná,
je možné věnovat se
ceremoniím a hudbě.
Avšak uvést ji do pořádku,
když se stane neuspořádanou.
To je podobné
kopání studny,
když se někdo dusí
a hledání doktora,
když je někdo mrtvý.
Za dávných časů
se zvrácení králové
Třech dynastií,
Jie, Zhou, You, a Li,
věnovali hudbě
a nevěnovali pozornost
svému lidu.
Proto
byli popraveni
a přinesli pohromu
své říši.
A to vše povstalo
z následování této ideje.“